

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 022 392-31-17; fax: (+48) 022 392-31-20

www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-51-100/16/PDO
DSA//1432 /16

Warszawa, 2016.04.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu13.04.2016.....

**Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 18.03.2016 r., znak: GMS-WP-173-79/16, dotyczące zaopiniowania poselskiego projektu ustawy o szkodach łowieckich oraz o zmianie niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Urszula Pasławska), w załączeniu uprzejmie przekazuję opinię Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa do przedłożonego projektu.

Z poważaniem
PREZES
Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa
Leszek Bosek

Otrzymują:

- 1) adresat – 1 egz.,
- 2) a/a – 1 egz.

**Opinia do projektu ustawy o szkodach łowieckich oraz o zmianie niektórych innych ustaw
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Urszula Pasławska)**

W związku z otrzymaniem do zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz o zmianie niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Urszula Pasławska), zauważa się, co następuje:

W projektowanej ustawie uregulowano zasady odpowiedzialności za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych lub obwodach rybackich przez zwierzęta łowne lub zwierzęta objęte ochroną oraz szkody wyrządzone przy wykonywaniu polowania, podmioty odpowiedzialne za wypłatę odszkodowań za te szkody, a także zasady ponoszenia przez Skarb Państwa części kosztów z tytułu wypłaty odszkodowań za te szkody oraz sposób ich określania. Zgodnie z art. 3 ust. 1 projektu Skarb Państwa ma odpowiadać m.in. za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych lub w obwodach rybackich przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, których gatunki zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1348). Tym samym zakres przedmiotowy projektowanej ustawy wykracza poza szkody łowieckie, o których mowa w tytule projektu, gdyż zwierzęta objęte ochroną gatunkową nie podlegają odłowieniu.

Podkreślenia wymaga również, że zgodnie z art. 126 ust. 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2014 r. poz. 1651, z późn. zm.) szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne występujące w parkach narodowych, strefach ochronnych zwierząt łownych oraz w rezerwach przyrody nie są zaliczane do szkód łowieckich. Aczkolwiek zgodnie z wymienionym przepisem szkody te szacuje się oraz dokonuje wypłaty odszkodowań według zasad określonych w rozdziale 9 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, to jednak inne są organy właściwe w zakresie oszacowania szkód, jak również źródła finansowania odszkodowań. Szacowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne w strefie ochronnej zwierząt łownych należy do zadań Służby Parku Narodowego, a w rezerwach przyrody – do sprawującego nadzór nad rezerwatem (art. 126 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody). Odszkodowania za szkody spowodowane przez zwierzęta łowne w parku narodowym oraz strefie ochronnej zwierząt łownych są pokrywane ze środków parku narodowego, a za szkody spowodowane w rezerwach przyrody – ze środków regionalnej dyrekcji ochrony środowiska (art. 126 ust. 9 ustawy o ochronie przyrody). W literaturze przedmiotu słusznie wskazuje się, że odrębne potraktowanie szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne na obszarach chronionych wynika z niemożności włączania tych obszarów w granice obwodów łowieckich na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody i art. 26 pkt 1 ustawy – Prawo łowieckie (z zastrzeżeniem rezerwatów lub ich części, w których na obszarach wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych nie zabroniono wykonywania polowania) (M. Goettel, *Sytuacja zwierzęcia w prawie cywilnym*, LEX el. 2013, rozdz. VI, pkt 3.3). Skutkiem tego nie można określać szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne na tych obszarach jako szkody łowieckie.

Zwrócić należy uwagę, iż projektowane regulacje prawne stanowią jedynie modyfikację przepisów rozdziału 9 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168), które dotyczą szkód łowieckich. Natomiast odrębne regulacje prawne dotyczące szkód wyrządzonych przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową zawiera art. 126 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zgodnie z ust. 1 w tym artykule Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez żubry – w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym, wilki – w pogłowie zwierząt gospodarskich, rysie – w pogłowie zwierząt gospodarskich, niedźwiedzie – w pasiekach, w pogłowie zwierząt gospodarskich oraz w uprawach rolnych, bobry – w gospodarstwie rolnym, leśnym lub rybackim. Zgodnie z postanowieniem art. 126 ust. 12 ustawy o ochronie przyrody Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne niż wyżej wymienione gatunki zwierząt chronionych wyrządzających szkody, za które odpowiada Skarb Państwa, kierując się potrzebą utrzymania ochrony gatunkowej zwierząt zagrożonych wyginięciem i wyrządzających szkody w gospodarce człowieka. Projektodawcy zdają się nie dostrzegać istnienia tych przepisów, gdyż nawet ich nie uchylają ani nie zmieniają. Tym samym zaistnieje kolizja przepisów zmienianej ustawy i

ustawy o ochronie przyrody w odniesieniu do odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej w uprawach i płodach rolnych lub obwodach rybackich.

Kwestia ta ma duże znaczenie przy ustaleniu zakresu odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową i trybu dochodzenia odszkodowania. Mianowicie przepisy *ustawy o ochronie przyrody* w odrębny sposób w stosunku do projektowanej ustawy regulują następujące zagadnienia:

- 1) odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej nie obejmuje utraconych korzyści (art. 126 ust. 2 *ustawy o ochronie przyrody*). Tym samym odpowiedzialność ta jest ograniczona do szkód rzeczywistych (*damnum emergens*) uniemożliwiających dochodzenie odszkodowania z tytułu nieosiągniętych korzyści (*lucrum cessans*). Projektowany art. 3 nie zawiera takiego ograniczenia, czego skutkiem będzie znaczące zwiększenie wysokości ewentualnego odszkodowania wypłacanego przez Skarb Państwa;
- 2) oględzin i szacowania szkód wyrządzonych przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, a także ustalania wysokości odszkodowania i jego wypłaty, dokonuje regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego dyrektor tego parku (art. 126 ust. 3 *ustawy o ochronie przyrody*). Natomiast zgodnie z art. 4 ust. 1 projektu za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych lub obwodach rybackich przez zwierzęta objęte ochroną odszkodowanie wypłaca wojewoda ze środków budżetu państwa. Również przedstawiciele wojewody będą dokonywali oględzin i oszacowania szkód (art. 4 ust. 2 projektu). Projektowana ustawa nie uwzględnia zatem okoliczności posiadania osobowości prawnej przez parki narodowe (art. 8a ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*), jak również prowadzenia samodzielnej gospodarki finansowej przez te podmioty, w tym pokrywania z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów wydatków na finansowanie zadań określonych w *ustawie o ochronie przyrody*;
- 3) właściciele lub użytkownicy gospodarstw rolnych i leśnych mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - z dyrektorem tego parku, w zakresie sposobów zabezpieczania upraw i płodów rolnych, lasów oraz zwierząt gospodarskich przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową (art. 126 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*). Współdziałanie to może obejmować budowę urządzeń lub wykonanie zabiegów zapobiegających szkodom, finansowanych z budżetu właściwego miejscowo dyrektora parku narodowego lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska, w ramach zawartych umów cywilnoprawnych (art. 126 ust. 5 *ustawy o ochronie przyrody*). Projektowana ustawa nie zawiera takich regulacji prawnych, gdyż współdziałanie właścicieli lub posiadaczy gruntów rolnych i leśnych lub użytkowników obwodów rybackich z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich dotyczy tylko zabezpieczenia gruntów przed szkodami łowieckimi (art. 7 ust. 1 projektu), natomiast nie odnosi się do szkód wyrządzonych na terenach parków narodowych, które nie wchodzą w skład obwodów łowieckich;
- 4) odszkodowanie nie przysługuje za szkody:
 - a) powstałe w mieniu Skarbu Państwa, z wyłączeniem mienia oddanego do gospodarczego korzystania na podstawie Kodeksu cywilnego (art. 126 ust. 6 pkt 3 lit. a *ustawy o ochronie przyrody*);
 - b) wyrządzone przez wilki, niedźwiedzie lub rysie w pogłowie zwierząt gospodarskich pozostawionych, w okresie od zachodu do wschodu słońca, bez bezpośredniej opieki (art. 126 ust. 6 pkt 3 lit. d *ustawy o ochronie przyrody*).

Odnosząc się do problemu odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta należy mieć na uwadze również orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego wydane w związku z badaniem konstytucyjności przepisów art. 126 *ustawy o ochronie przyrody*. Otóż Trybunał Konstytucyjny wyrokami z dnia 21 lipca 2014 r., sygn. K 36/13 oraz z dnia 3 lipca 2013 r., sygn. P 49/11 orzekł, że art. 126 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody* jest częściowo niezgodny z art. 32 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2 Konstytucji RP, gdyż ogranicza możliwość wypłacania odszkodowania tylko do szkód powstałych wyłącznie w enumeratywnie wskazanej kategorii gospodarstw, bez konstytucyjnego uzasadnienia wyłączeniem innych kategorii mienia (gospodarstw). Kwestionowane przepisy różnicowały sytuację podmiotów, które poniosły szkodę wyrządzoną przez zwierzęta w nich wymienione, ze względu na rodzaj mienia, w którym szkoda ta została wyrządzona. Reasumując, Trybunał orzekł, iż ukształtowanie zasad odpowiedzialności za szkody

wyrządzone przez zwierzęta wymienione w art. 126 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o ochronie przyrody nie może być uzależnione od tego, czy uszczerbek powstał w uprawach, płodach rolnych lub w gospodarstwie leśnym, w pogłowie zwierząt gospodarskich, w pasiekach czy też w innym rodzaju mienia, ponieważ: „Obowiązek zapewnienia przez ustawodawcę równej dla wszystkich ochrony prawnej własności i innych praw majątkowych wynika z art. 64 ust. 2 Konstytucji”.

Ponadto Trybunał w wyroku z dnia 21 lipca 2014 r., sygn. K 36/13 orzekł częściową niezgodność art. 126 ust. 4 z art. 32 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2 Konstytucji RP, w zakresie, w jakim ogranicza grono podmiotów, które mogą współdziałać z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego - z dyrektorem tego parku, co do sposobów zabezpieczania przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej. Ograniczenie to wynika z umożliwienia współdziałania tylko właścicielom lub użytkownikom gospodarstw rolnych i leśnych oraz z zakresu tego współdziałania, które dotyczy tylko niektórych rodzajów mienia, które podlega zabezpieczeniu.

Trybunał stwierdził również, że: „nie każda szkoda wyrządzona przez gatunek chroniony podlegać ma automatycznemu wyrównaniu przez Skarb Państwa” zaś „działania odszkodowawcze Skarbu Państwa winny być powiązane z oceną działań prewencyjnych podejmowanych przez właścicieli i posiadaczy tych gospodarstw (nieruchomości)” (wyrok TK z dnia 21 lipca 2014 r., sygn. K 36/13, „OTK-A” 2014, nr 7, poz. 75). Tym niemniej oceniając obowiązujące przepisy Trybunał zaznaczył, iż katalog zwierząt określony w art. 126 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody jest zbyt wąski i w ten sposób ogranicza możliwość współdziałania w zapobieganiu szkód wyrządzonych przez wszystkie zwierzęta objęte ochroną gatunkową w przypadkach, gdy Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez nie.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 21 lipca 2014 r., sygn. K 36/13 Trybunał Konstytucyjny: „stanowczo podkreśla, że konieczne jest stworzenie ustawowego mechanizmu, dzięki któremu w sposób systemowy można byłoby zapobiegać wyrządzaniu szkód przez dzikie zwierzęta poddane specjalnej ochronie gatunkowej. Konieczny jest system prewencyjnego współdziałania właścicieli zagrożonej nieruchomości z właściwymi organami władzy publicznej”. Trybunał wskazał również, że nadal aktualna pozostaje teza wyrażona w wyroku z dnia 3 lipca 2013 r., sygn. P 49/11, zgodnie z którą obowiązujące przepisy ustawy o ochronie przyrody: „nie zawsze dają właścicielom zagrożonego mienia możliwość podjęcia w zgodzie z prawem działań mających chronić posiadane dobra”.

Należy zauważyć, iż przepisy ustawy o ochronie przyrody nie zostały zmienione w celu ich dostosowania do rozstrzygnięć przyjętych w wyrokach z dnia 21 lipca 2014 r., sygn. K 36/13 oraz z dnia 3 lipca 2013 r., sygn. P 49/11, gdyż w ubiegłej kadencji Sejmu nie zostały zakończone prace nad *senackim projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody (druk nr 2355)*. W trakcie prac nad tym projektem Rada Ministrów w stanowisku do tego projektu (pismo z dnia 6 marca 2015 r., znak DKPRM-140-113(8)/14) rekomendowała wprowadzenie następujących zmian w art. 126 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) w ust. 1 należy wyeliminować określenia mienia, w którym wyrządzenie szkody przez określone zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej powoduje powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa;
- 2) w ust. 4 należy doprecyzować, iż właściciele lub użytkownicy mienia, zagrożeni powstaniem szkody, mają możliwość współdziałania z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – z dyrektorem tego parku, w zakresie wykonywania i utrzymywania zabezpieczeń przed szkodami powodowanymi przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1. Zgodnie z propozycją Ministerstwa Środowiska przygotowaną we współpracy z Prokuratorią Generalną Skarbu Państwa, przedstawioną Komisji Ustawodawczej Senatu RP w trakcie prac nad projektem ustawy (druk senacki nr 481) właściciele i użytkownicy gruntów zagrożonych szkodami wyrządzanymi przez zwierzęta, o których mowa w ust. 1, byłiby obowiązani do podejmowania we własnym zakresie uzasadnionych okolicznościami działań zmierzających do zapobieżenia szkód lub ograniczenia ich rozmiaru, w szczególności do utrzymywania swoich nieruchomości i budowli w należyтым stanie i pod odpowiednim nadzorem oraz współdziałania z właściwym organem, o którym mowa w ust. 3 i stosowania się do ich zaleceń, o ile nie wiąże się to z nadmiernymi kosztami. W ocenie Prokuraturii Generalnej, a także naukowców (por. publikacje dr Andrzeja Czecha) znaczna część szkód wyrządzonych przez bobry może być wyeliminowana przez działania prewencyjne, o charakterze prostym, nie wiążących się z istotnym nakładem sił i środków, takich jak prawidłowe utrzymanie

grobli i wykaszanie rosnących na nich roślin (w celu uniemożliwienia bytowania tych zwierząt w dogodnych dla nich siedliskach);

- 3) dodanie nowego przepisu uzupełniającego regulację o charakterze zapobiegającym powstaniu szkód, który zobowiązywałby organy wskazane w ust. 4 (czyli regionalnego dyrektora ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – dyrektora tego parku) do prowadzenia działań informacyjnych w zakresie czynnego i biernego zabezpieczania mienia, w tym poprzez informowanie o przysługujących narzędziach prawnych wynikających z art. 56 oraz art. 56a *ustawy o ochronie przyrody*;
- 4) wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym właściciele lub użytkownicy mienia powinni współdziałać w sposób należyty, a nienależyte współdziałanie, w zależności od swojego stopnia, powinno oznaczać proporcjonalne zmniejszenie odszkodowania;
- 5) w ust. 6 należałoby uzupełnić katalog przypadków, w których odszkodowanie nie powinno być przyznane:

a) ze względu na zachowanie poszkodowanego, o:

- niez uzyskanie przez podmiot pozwolenia wodno-prawnego, pozwolenia na budowę lub nie zgłoszenie budowy lub wykonania robót budowlanych w przypadku, gdy były one wymagane na podstawie przepisów odrębnych – w odniesieniu do mienia, w którym wyrządzono szkodę,
- niewystąpienie przez podmiot o zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ust. 1, 2 lub 2b ustawy, na wykonanie czynności podlegających zakazom, jeżeli wykonanie tych czynności mogło zapobiec powstaniu szkody (z wyjątkiem okoliczności, gdy wystąpienia szkody nie dało się przewidzieć) albo niewykonanie czynności, na przeprowadzenie których podmiot posiadał zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ust. 1, 2 lub 2b, jeżeli wykonanie tych czynności mogło zapobiec powstaniu szkody,
- nierealizowanie obowiązku właściwego utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, wynikającego z *ustawy - Prawo wodne* – w przypadku szkód wyrządzanych przez bobra,

b) za szkody:

- powstałe na skutek niewłaściwego użytkowania wykonanych zabezpieczeń,
- wyrządzone w mieniu, w odniesieniu do którego uzyskano odszkodowanie, jeżeli mienie nie zostało przywrócone do stanu przed zaistnieniem poprzedniej szkody (z wyjątkiem okoliczności, gdy przywrócenie nie było możliwe z powodów niezależnych od właściciela mienia). Sytuacje te winny wykluczać otrzymanie odszkodowania, a brak obecnie regulacji w tym zakresie utrudnia właściwym organom dochodzenia swoich racji w postępowaniach o wypłatę odszkodowania oraz daje możliwość nadużywania uprawnień przez poszkodowanych.

Należy również zauważyć, iż w trakcie prac legislacyjnych nad senackim projektem ustawy (druk senacki nr 481) Ministerstwo Środowiska we współpracy z Prokuratorią Generalną Skarbu Państwa, przedstawiło Komisji Ustawodawczej Senatu RP propozycje dalszych zmian mających na celu skuteczne podejmowanie przez właścicieli lub użytkowników nieruchomości działań zapobiegających wyrządzeniu szkody przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, a równocześnie skutkujących ograniczeniem wzrostu wydatków ponoszonych przez Skarb Państwa z tytułu odszkodowań za szkody wyrządzone przez te zwierzęta. Propozycje te obejmowały:

- 1) możliwość obniżenia wielkości ewentualnego odszkodowania przez właściwy organ o kwotę wydatkowaną na działania podjęte w celu ochrony mienia, przez okres nie dłuższy niż 5 kolejnych lat kalendarzowych następujących po podjętych działaniach. Jeżeli takie działania zmierzały do ochrony nieruchomości należących do więcej niż jednego podmiotu uprawnionego, to koszt tych działań ulegałby stosunkowemu rozdzieleniu pomiędzy uprawnionych, stosownie do okoliczności;
- 2) możliwości przyznania właścicielom i użytkownikom gruntów refundacji poniesionych kosztów na działania zmierzające do zapobieżenia wystąpienia szkód lub w celu ich ograniczenia;
- 3) umożliwienie właścicielom i użytkownikom mienia zagrożonego szkodami, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w celu uchronienia się od groźby wystąpienia istotnej szkody:
 - a) użycia broni palnej w celu odstraszenia zwierząt, jeśli są osobami upoważnionymi do posiadania tej broni na podstawie przepisów odrębnych,

- b) stosowania produktów i urządzeń służących odstraszaniu zwierząt, nie zagrażających pozostałym składnikom środowiska,
- c) w przypadku zagrożenia podtopieniem lub zalaniem gruntów na skutek działalności bobrów, podejmowania czynności zmierzających do zapewnienia przepływu wody w sposób nie zagrażający wystąpieniem szkody lub do rozbiórki tam.

Działania te mogły by być podjęte w obrębie własnej nieruchomości i na terenie oddalonym nie dalej niż 50 metrów od jej granic, bez konieczności uzyskania odpowiednich zezwoleń. O podjęciu tych czynności wraz ze wskazaniem okoliczności, które uzasadniały ich zastosowanie należałoby niezwłocznie zgłosić właściwemu regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska;

- 4) uzupełnienia ust. 6 w art. 126 *ustawy o ochronie przyrody* o dodatkowe przesłanki braku odpowiedzialności Skarbu Państwa za zwierzęta dziko żyjące, w postaci szkód powstałych:
 - a) mimo, że możliwe było podjęcie działań zmierzających do uchronienia się od ich wystąpienia albo istotnego ich ograniczenia do wysokości nieprzekraczającej w ciągu roku wartości 100 kg żyta w przeliczeniu na jeden hektar upraw,
 - b) w drzewostanie, jeżeli nie zagrażają one możliwości jego zachowania, funkcji oraz zdolności do regeneracji,
 - c) w uprawach lub w innych rodzajach działalności, jeżeli działalność ta jest wykonywana w sposób naruszający regulujące ją przepisy prawa, lub jest wykonywana bez uzyskania stosownego pozwolenia lub w sposób naruszający jego warunki,
 - d) w uprawach lub innych rodzajach działalności, jeśli działalność ta została założona w miejscu, w którym z uwagi na występujące uwarunkowania przyrodnicze nie jest możliwe podejmowanie skutecznych działań zmierzających do ich uniknięcia lub ograniczenia, a podmiot prowadzący taką działalność wiedział lub łatwo mógł się dowiedzieć o istniejących uwarunkowaniach,
 - e) w wyniku wykroczenia lub przestępstwa.
- 5) wprowadzenia w ust. 10 terminu 14 dni od dnia ostatecznej decyzji właściwego organu na wniesienie pozwu do sądu przez poszkodowanego, któremu odmówiono przyznania odszkodowania lub który jest niezadowolony z przyznanego odszkodowania. Po upływie tego terminu uprawnienie do uzyskania odszkodowania wygasałoby.

Reasumując, w ocenie Prokuratury Generalnej, kwestia odszkodowań ponoszonych przez Skarb Państwa z tytułu szkód wyrządzonych przez zwierzęta dziko żyjące wymaga kompleksowego uregulowania, zgodnego z przytoczonymi wyrokami Trybunału Konstytucyjnego, polegającego nie tylko na uchyleniu lub zmianie przepisów *ustawy – Prawo łowieckie* lecz także *ustawy o ochronie przyrody*. Należy mieć na uwadze również konieczność stworzenia spójnego systemu ochrony przed szkodami i racjonalnego przeznaczania na ten cel środków publicznych. Brak jednolitego systemu polega również na tym, że dla każdego gatunku zwierzęcia dziko żyjącego są tworzone odrębne uregulowania zawarte w różnych aktach prawnych, w sposób do siebie nieprzystający. Należałoby również ograniczyć niekorzystną tendencję polegającą na zwiększaniu się wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzęta dziko żyjące.

STARSZY RADCA
Prokuratury Generalnej
Skarbu Państwa
Paweł Dobroczycki
Paweł Dobroczycki

K. Kmierz
31.03.2016r.